

# ด่วนที่สุด

ที่ อว (ปคร) ๐๒๓๓/๕๑๑๖



กระทรวงการอุดมศึกษา  
วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม  
ถนนพระรามที่ ๖ ราชเทวี กทม. ๑๐๕๐๐

สลด. (eMail)

ส่ง : กนธ.

รับที่ : ๕2236/67

22 ก.พ. 2567 เวลา 13.30 น.



๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗

เรื่อง ร่างกฎกระทรวงการขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาตให้เพาะพันธุ์สัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ สัตว์ป่าควบคุมที่ต้องขออนุญาตเพาะพันธุ์ ใบอนุญาตค้าสัตว์ป่า ซากสัตว์ป่า และผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าดังกล่าว และใบอนุญาตการได้มาซึ่งการครอบครองสัตว์ป่าและซากสัตว์ป่าดังกล่าว พ.ศ. ....

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๓/ว(ล) ๒๘๔๘ ลงวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗

ตามหนังสือที่อ้างถึงสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี ขอให้กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เสนอความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการรัฐมนตรี เรื่อง ร่างกฎกระทรวงการขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาตให้เพาะพันธุ์สัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ สัตว์ป่าควบคุมที่ต้องขออนุญาตเพาะพันธุ์ ใบอนุญาตค้าสัตว์ป่า ซากสัตว์ป่า และผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าดังกล่าว และใบอนุญาตการได้มาซึ่งการครอบครองสัตว์ป่าและซากสัตว์ป่าดังกล่าว พ.ศ. .... ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พิจารณาแล้ว เห็นควรให้ความเห็นชอบต่อร่างกฎกระทรวงดังกล่าว ตามที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสนอ เนื่องจากร่างกฎกระทรวงดังกล่าวเป็นการปรับปรุงจากร่างเดิมให้ทันสมัยและรัดกุมมากขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยมีเจตนารมณ์ของกฎหมายที่จะให้เกิดการกระตุ้นให้สัตว์ป่าได้รับการอนุรักษ์และขยายพันธุ์อย่างถูกต้องตามกฎหมาย เกิดการอนุรักษ์ เพิ่มจำนวน และใช้ประโยชน์ในแง่ของนันทนาการ กระตุ้นและส่งเสริมการสร้างรายได้ให้แก่ชุมชนและเกษตรกรรายย่อย ทั้งนี้ มีข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมดังนี้

๑. ควรมีการแบ่งประเภทของการใช้ประโยชน์จากสัตว์ป่าคุ้มครองเป็นหลายระดับ เพื่อให้การออกใบอนุญาตมีความแตกต่างกันตามวัตถุประสงค์ เพื่อให้เกษตรกรรายย่อยได้รับประโยชน์อย่างทั่วถึงตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย ทั้งนี้ ในการแยกสัตว์ป่าที่เพาะเลี้ยงได้กับสัตว์ป่าที่อยู่ในป่า ควรมีความระมัดระวัง รวมทั้งควรใช้ข้อมูลและวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม เข้าไปใช้ในการแยกความแตกต่าง เช่น การทำลายพิมพ์ดีเอ็นเอของสัตว์ป่าที่เกิดจากการเพาะเลี้ยง โดยเฉพาะในกรณีของสัตว์ป่าที่มักมีข้อพิพาทกันทางกฎหมาย รวมถึงมีแนวทางการดูแลอนุรักษ์สายพันธุ์ต่าง ๆ ที่มีความเหมาะสม

๒. ควรให้มีการพัฒนาระบบการจัดเก็บข้อมูล เพื่อพัฒนาให้เกิดเป็นฐานข้อมูลการขออนุญาต และการออกใบอนุญาตให้พันธุ์สัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ สัตว์ป่าควบคุมที่ต้องขออนุญาตเพาะพันธุ์ ใบอนุญาตค้าสัตว์ป่า ซากสัตว์ป่า และผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าดังกล่าว รวมทั้งใบอนุญาตการได้มาซึ่งการครอบครองสัตว์ป่า และซากสัตว์ป่าดังกล่าวกรณีสัตว์ป่าที่เป็นสัตว์น้ำ

๓. ควรกำหนดให้มีเกณฑ์มาตรฐานในสถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์ป่าของผู้ขอรับใบอนุญาต ต้องมีการติดตามตรวจสอบ สภาพการเพาะเลี้ยง สถานที่เพาะเลี้ยง จำนวนประชากรสัตว์ที่เพิ่มขึ้นจากการเพาะเลี้ยง จัดให้มีการตรวจสอบทางพันธุกรรม รวมถึงการแลกเปลี่ยนพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ โดยมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นที่ปรึกษา

/๔. การใช้ ...

๔. การใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาตินอกถิ่นอาศัย เป็นแนวทางในการรักษาทรัพยากรธรรมชาติ แนวทางในการเพิ่มความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทรัพยากรสัตว์ป่า การสร้างจิตสำนึก ความหวงแหน ความตื่นตัว ตลอดจนการศึกษา และการอนุรักษ์สัตว์ป่าได้ หากผู้เพาะเลี้ยงมีความเข้าใจเกี่ยวกับประวัติ ธรรมชาติ นิเวศวิทยาของสัตว์ป่าแต่ละชนิด โดยตระหนักถึงบทบาทในการอนุรักษ์สัตว์ป่านอกถิ่นกำเนิด ซึ่งสิ่งเหล่านี้ควรต้องกำหนดไว้เป็นคุณสมบัติเบื้องต้นของผู้รับใบอนุญาต

๕. ในกรณีการขออนุญาตที่เกี่ยวข้องกับสัตว์ป่าควบคุม ต้องตระหนักถึงโอกาสในการแพร่กระจาย ของชนิดพันธุ์ต่างถิ่น การแพร่ระบาดของโรคที่เกี่ยวข้องและมีผลกระทบต่อการทำปศุสัตว์ ตลอดจนสัตว์ป่า ในธรรมชาติ รวมถึงการกระจายของชนิดพันธุ์ต่างถิ่นเข้าไปในธรรมชาติ ดังนั้น ขบวนการขออนุญาต การตรวจสอบ การควบคุม ต้องอยู่ในความควบคุมดูแลของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กรมปศุสัตว์ องค์การสวนสัตว์ในพระบรมราชูปถัมภ์ และสถาบันการศึกษาที่เกี่ยวข้อง

๖. ประเด็นเรื่องหลักเกณฑ์การขออนุญาตที่เกี่ยวข้องกับชนิดสัตว์ป่าที่มีอยู่ในประเทศและชนิด สัตว์ป่าควบคุมที่เกี่ยวข้องในระดับนานาชาติ ควรระบุชนิดสัตว์ป่าที่เป็นปัจจุบันและมีการอ้างอิงทางวิชาการตาม หลักอนุกรมวิธานที่เป็นปัจจุบัน เนื่องจากอนุกรมวิธานของสัตว์ป่ามีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา เช่น ลิงกัง (*Macaca nemestrina*) ซึ่งเป็นสัตว์ป่าคุ้มครองรายการที่ ๑๕๐ ตามกฎกระทรวงกำหนดให้สัตว์ป่าบางชนิดเป็น สัตว์ป่าคุ้มครอง พ.ศ. ๒๕๔๖ และเป็นสัตว์ป่าที่สามารถเพาะพันธุ์ได้ตามกฎกระทรวงกำหนดชนิดของสัตว์ป่า คุ้มครองให้เป็นสัตว์ป่าชนิดที่เพาะพันธุ์ได้ พ.ศ. ๒๕๔๖ ซึ่งปัจจุบันลิงกังในประเทศไทย มีการจำแนกออกเป็น ๒ ชนิด ได้แก่ ลิงกังเหนือ (*Macaca leonina*) และลิงกังใต้ (*Macaca nemestrina*) ด้วยข้อเท็จจริงทาง วิชาการดังกล่าว อาจทำให้ลิงกังเหนือไม่เป็นสัตว์ป่าคุ้มครองและไม่เป็นสัตว์ป่าที่สามารถเพาะพันธุ์ได้ ดังนั้น ต้องมีการพิจารณาในการปรับปรุงรายชื่อสัตว์ป่าให้ทันสมัยอยู่เสมอ

๗. ในการควบคุมการเพาะเลี้ยงสัตว์ป่า ต้องกำหนดคุณสมบัติของผู้ขออนุญาต โดยให้ตัวแทนจาก องค์การสวนสัตว์ในพระบรมราชูปถัมภ์ กรมปศุสัตว์ และสถาบันการศึกษาที่เกี่ยวข้อง เข้าไปเป็นผู้ร่วมในการ พิจารณากำหนดหลักเกณฑ์ มาตรฐาน คุณสมบัติของผู้ขอรับใบอนุญาต หลักเกณฑ์เกี่ยวกับสภาพพื้นที่เพาะเลี้ยง สัตว์ป่า และองค์ประกอบของสถานที่ เช่น ขนาดพื้นที่ การจัดการสุขาภิบาล สุขลักษณะ การจัดการบุคลากร ที่เกี่ยวข้องในการดูแลประจำสถานที่เพาะเลี้ยงขยายพันธุ์ รวมทั้งระเบียบหลักเกณฑ์ ในการตรวจสอบ ติดตาม การเพิ่มขึ้นหรือลดลงของสัตว์ป่าที่ได้รับอนุญาต ที่สอดคล้องกับประวัติธรรมชาติของสัตว์ป่าแต่ละชนิด การกำหนดระเบียบกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวกับการนำสัตว์ป่าที่ได้รับอนุญาตกลับมาเป็นของแผ่นดินในกรณีที่ผู้ขอรับ ใบอนุญาตขาดศักยภาพในการดูแลสัตว์ป่า

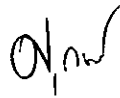
๘. หน่วยงานสถาบันการศึกษาที่เกี่ยวข้อง ต้องมีความชัดเจน กระจ่างชัดในด้านการอนุรักษ์ หรือ การใช้ประโยชน์สัตว์ป่า เพื่อสร้างบุคลากรเข้าไปรับผิดชอบการอนุรักษ์สัตว์ป่าทั้งในธรรมชาติและนอกถิ่นอาศัย ความเชื่อมโยงของการอนุรักษ์ในพื้นที่และนอกพื้นที่อนุรักษ์ วิทยาการในการจัดการการศึกษาวิจัย รวมถึง การปลูกฝัง การสร้างทัศนคติ ความรับผิดชอบ คุณธรรม จริยธรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์ป่า การฟื้นฟู ประชากรสัตว์ป่า เนื่องจากทรัพยากรสัตว์ป่ามีน้อยญาติให้ประชาชนเพาะเลี้ยงขยายพันธุ์เพื่อประโยชน์ ทางเศรษฐกิจ แต่ยังคงมีความอ่อนไหวสูงต่อการรับรู้ของสาธารณะชน หากได้รับการปฏิบัติที่ไม่เหมาะสม แนวทาง ในการส่งกลับคืนของสัตว์ป่าให้กับทางราชการนับเป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องกำหนดไว้ รวมถึงแนวทางในการฟื้นฟู ประชากรในธรรมชาติที่เป็นไปได้ต้องมีการพิจารณาร่วมกัน

๙. เนื่องจากการเพาะเลี้ยงขยายพันธุ์สัตว์ป่า เป็นกิจกรรมที่มีผลกระทบต่อการอนุรักษ์สัตว์ป่า อย่างสูงทั้งในประเทศและต่างประเทศ และเกี่ยวข้องกับประชาชนจำนวนมาก ที่นับวันยิ่งเพิ่มความสำคัญมากขึ้น ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้เป็นหน่วยงานกลาง มีอัตรากำลังที่เพียงพอ ทำหน้าที่ ติดตามรวบรวม ติดตามตรวจสอบ ประมวลผลข้อมูล เพื่อให้สามารถกำหนดแนวนโยบายในการส่งเสริมพัฒนา

การอนุรักษ์ การรักษาประชากร ให้ข้อเสนอแนะต่อผู้บริหาร เพื่อให้งานการเพาะเลี้ยงขยายพันธุ์สัตว์ป่า  
ตอบสนองความต้องการของประชาชนในแต่ละพื้นที่ โดยสอดคล้องกับลักษณะทางประวัติศาสตร์ของสัตว์ป่า  
และระเบียบกฎเกณฑ์การอนุรักษ์ทั้งในประเทศและต่างประเทศ รวมทั้งต้องมีการพัฒนาศักยภาพบุคลากร  
ในแต่ละภูมิภาคของประเทศ ที่รับผิดชอบเฉพาะด้านการขออนุญาต การติดตามตรวจสอบ ทั้งในกรณีสถานที่  
เพาะเลี้ยง และการติดตามตรวจสอบจำนวนประชากร การเคลื่อนย้าย การกักกันโรค การทำเครื่องหมายสัตว์ป่า  
ให้เหมาะสม การฟื้นฟูด้วยการปล่อยสู่ธรรมชาติ การพัฒนาวิชาความรู้ การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ทั้งระหว่าง  
หน่วยงานในประเทศและต่างประเทศ การจัดทำหลักเกณฑ์การเพาะเลี้ยงขยายพันธุ์ การติดตามตรวจสอบ  
ในด้านต่าง ๆ ที่ต้องดำเนินการอย่างทันท่วงที ต่อเนื่องสม่ำเสมอ และทันกับการเปลี่ยนแปลง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ



(นางสาวศุภมาส อิศรภักดี)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

สำนักงานปลัดกระทรวงฯ

โทร ๐ ๒๓๓๓ ๓๗๐๐ ต่อ ๕๐๑๑

โทรสาร ๐ ๒๓๓๓ ๓๙๓๘